

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Preprintide kataloog

1972-1991

Kataloogipass

I. Kataloogi ülesanne

Ainuke preprintide (eeltrükkide) kataloog andis lugejatele ülevaate preprintide kogus olnud kirjandusest. Kataloog oli eri tüüpi lugejakataloog, samas oli see ka peakataloogi staatuses. Kataloog oli määratud kitsale spetsialistide ringkonnale kiireks informatsiooniks.

II. Asukoht

Kataloog asus kataloogisaalis.

III. Suurus

1.septembril 1991.a. oli kataloogis umbes 22 500 kaarti. Keskmine juurdekasv aastas oli umbes 1500 kaarti. Kataloogikaste – 31. Kataloogi juurde kuulus abikartoteek (NL teadusasutuste loend), mis asus kataloogimisosakonnas.

IV. Sisu

Kataloogis peegeldusid:

- laadid: preprintid
- keeled: vene ja inglise keeles
- ilmumiskohad: Nõukogude Liidus (excl. Eesti NSV-s)
- ilmumisaastad: 1972-1991
- kogud: preprintide kogu

Varasematel aastatel ilmunud preprintid peegeldusid raamatute tähestikkataloogides autori järgi ja ka süstemaatilise kataloogi vastavas rubriigis sisu järgi.

V. Kataloogi ülesehitus

1.Kaartide järjestamine

Kataloog oli üles ehitatud preprinte väljaandvate NL teadusasutuste järgi (temaatiliste ja kronoloogiliste alljaotistega). Kaardid olid järjestatud kohaviitade järgi: Gr.1-Gr.76.

Rubriigisiselt olid kaardid koondatud keelegruppidesse: algul vene-, siis inglisekeelsed kirjed. Iga keelegrupi sees olid kaardid järjestatud kronoloogiliselt ja tähestikuliselt.

Kataloogis olid järgmiste NL teadusasutuste preprintid:

Gr.1 - Объединенный ин-т ядерных исследований. Дубна. (Dubna Tuumauurimise Ühisinstituut). Dubna instituudi preprintid jagunesid kataloogis 19 rubriigiks teadusalade järgi.

Gr.2 - Ленинградский ин-т ядерной физики им. Б. П. Константинова.

Gr.3 - Ин-т физики АН БССР.

Gr.4 - Ин-т математики АН УССР.

Gr.5 - Ин-т математики АН БССР.

Gr.6 - Ереванский гос. ун-т.

Gr.7 - Ин-т теоретической физики АН УССР.

- Gr.8 - Ин-т физики АН ЛатвССР.
Gr.9 - Ереванский физический ин-т.
Gr.10 - Горьковский н.-и. радиофиз. ин-т (НИРФИ).
Gr.11 - АН СССР. Коми филиал. Серия препринтов "Научные доклады".
Gr.12 - ВНИИ системных исследований. Москва.
Gr.13 - Ин-т точной механики и вычислительной техники им. С. А. Лебедева АН СССР.
Gr.14 - Радиотехнический ин-т АН СССР.
Gr.15 - Ин-т кибернетики АН СССР.
Gr.16 - Харьковский физ.-техн. ин-т АН УССР.
Gr.17 - Ин-т автоматики и процессов управления с вычислительным центром ДВНЦ АН СССР.
Gr.18 - Ин-т литовского языка и лит. АН ЛитССР.
Gr.19 - Центр. экон.-мат. ин-т АН СССР.
Gr.20 - Донецкий физ.-техн. ин-т АН УССР.
Gr.21 - Ин-т клинич. и эксперим. медицины. Новосибирск.
Gr.22 - Ин-т электродинамики АН УССР.
Gr.23 - Ин-т геологии и геохимии им. А. Н. Заварицкого.
Gr.24 - Ин-т экономики АН УССР.
Gr.25 - Ин-т автоматики и электрометрии АН СССР.
Gr.26 - АН СССР. Научный совет. Кибернетика.
Gr.27 - Ин-т биологии и физики АН СССР.
Gr.28 - Ин-т математики АН СССР.
Gr.29 - Ин-т ядерной физики АН УзССР.
Gr.30 - Ин-т проблем механики АН СССР.
Gr.31 - vaba!
Gr.32 - Ин-т прикладной математики им. М. В. Келдыша АН СССР.
Gr.33 - Вычислительный центр Сиб.отд-ния АН СССР.
Gr.34 - ВИНТИ. Отдел вычисл. математики. АН СССР.
Gr.35 - Ин-т ядерной физики АН СССР. Сиб. отд-ние.
Gr.36 - Ленинградский н.-и. вычислительный центр АН СССР.
Gr.37 - Математический ин-т им. В. А. Стеклова АН СССР. Ленингр. отд-ние.
Gr.38 - Ин-т электрон. и вычисл. техники АН ЛатвССР.
Gr.39 - Ин-т высоких температур АН СССР.
Gr.40 - Ин-т химии нефти АН СССР. Сиб. отд-ние. Том. фил.
Gr.41 - Ин-т химической физики АН СССР.
Gr.42 - Ин-т физики им. Л. В. Киренского АН СССР. Сиб. отд-ние.
Gr.43 - Ин-т радиотехники и электроники АН СССР.
Gr.44 - Физ.-техн. ин-т им. А. Ф. Иоффе АН СССР.
Gr.45 - Ин-т теплофизики АН СССР. Сиб. отд-ние.
Gr.46 - Полярный геофизический ин-т АН СССР. Кольский фил. им. С. М. Кирова.
Gr.47 - Ин-т физики Земли им. О. Ю. Шмидта. Москва.
Gr.48 - Ин-т прикладной физики АН СССР.
Gr.49 - Ин-т проблем передачи информации АН СССР.
Gr.50 - Ин-т цитологии и генетики АН СССР.
Gr.51 - Ин-т автоматики и процессов управления с вычислительным центром ДВНЦ АН СССР.
Gr.52 - Ин-т проблем управления. Москва.

Gr.53 - Тихоокеанский океанологический ин-т. Владивосток.
 Gr.54 - Ин-т общей физики. Москва.
 Gr.55 - Ин-т мировой экономики и международных отношений. Москва.
 Gr.56 - Сахалинский комплексный НИИ.
 Gr.57 - Ин-т прикладной физики АН МССР.
 Gr.58 - Ин-т геологии и геофизики. Новосибирск.
 Gr.59 - Ин-т неорганической химии. Новосибирск.
 Gr.60 - Ин-т биологических проблем Севера. Магадан.
 Gr.61 - Ин-т оптики атмосферы АН СССР.
 Gr.62 - Ин-т спектроскопии АН СССР.
 Gr.63 - Ин-т философии АН СССР.
 Gr.64 - Ин-т органического синтеза АН ЛатвССР.
 Gr.65 - Дальневосточный научный центр АН СССР.
 Gr.66 - Ин-т геохимии и физики минералов АН УССР.
 Gr.67 - Н.-и. центр по технологическим лазерам. АН СССР.
 Gr.68 - Ин-т леса и древесины им. В. И. Сукачева. АН СССР. Сиб. отд-ние.
 Gr.69 - Ин-т социально-экономических проблем. Ленинград.
 Gr.70 - Ин-т экономики. Москва.
 Gr.71 - Ин-т физики АН ЛитССР.
 Gr.72 - Ин-т тепло- и массообмена им. А. В. Лыкова АН БССР.
 Gr.73 - Ин-т катализа АН СССР. Сиб. отд-ние.
 Gr.74 - АН СССР. Сиб. отд-ние. Томский филиал.
 Gr.75 - Ин-т истории, филологии и философии АН СССР. Сиб. отд-ние.
 Gr.76 - Специальная астрофизическая обсерватория АН СССР.

2. Kataloogivormistus

Kataloogikasti etiketil oli kasti number ja teadusasutuse nimetus. Kataloogis kasutati plastmassvahekaarte. Kollaseid keskväljega vahekaarte kasutati põhijaotiste eraldamiseks, kuhu märgiti grupi number ja asutuse venekeelne nimetus (kollektiiv autori nimevorm). Valgeid vasakväljega vahekaarte kasutati allasutuste, alaseeriade või kronoloogiliste alljaotistena.

VI. Kataloogi koostamise käik ja ajalugu

1972-1978

1972. a. võeti vastu raamatukogu metoodikanõukogus H. Riivese ja A. Sultsi koostatud juhend "Preprintide läbitöötamine kataloogimise osakonnas". Esialgu hakati vastavalt juhendile lihtsustatult läbi töötama ainult Dubna TUÜI välja antud preprinte.

Komplekteerimisosakonnas preprintid tembeldati, inventarinumbri asemele kirjutati fondi tähis "Gr". Preprintide partiile koostati akt ja need võeti arvele summaarselt. Preprintid anti üle läbitöötamiseks kataloogimise osakonnale koos ühe kaasasoleva kaardiga.

Preprinte kataloogiti lihtsustatult: neile ei koostatud kataloogikaarte ega kasutatud ka raamatupalati trükikaarte. Kataloogi jaoks kasutati preprinti vahel olevat kaarti, mis oli ainus põhikaart preprinti kohta. Kuna preprinte ei kohaviidastatud, siis kriipsutati kataloogikaardil alla preprinti number ja märgiti selle ette fondi tähis "Gr".

Preprintid peegeldusid ainult ühes kataloogis – raamatute süstemaatilises kaartkataloogis, kus olid spetsiaalsed rubriigid preprintide jaoks teadusasutuse põhitegevusele (teadusalale) vastavas liigis. Näiteks olid Dubna Tuumauurimise Ühisinstituudi preprintid liigis 539.1 Tuuma, aatomi ja molekulaarfüüsika. Raamatute tähestikkataloogidesse koostati teadusasutuse nimetuse alla teatmekaart, kus selgitati preprintide leidmist süstemaatilise kataloogi konkreetsest rubriigist. Sel perioodil töötasid preprintidega Sirje Kliimask, Mari Tamm, Anne Lentsius ja Tiia Püssa.

Eeldati: kui edaspidi osutub otstarbekamaks preprintide jaoks iseseisva kataloogi loomine, siis saab seda hõlpsasti teha süstemaatilisest kataloogist vastavate rubriikide eraldamisega. Nii see edaspidi tehti.

1978-1991

1978. a. võeti vastu raamatukogu metoodikanõukogus juhend “Preprintide töötlemise uus kord”. Juhend puudutab kõiki Nõukogude Liidus (excl. Eesti NSV-s) ilmunud teadusasutuste preprinte.

Kompekteerimisosakonnas jäi töö preprintidega samaks.

Ka töötlusosakonnas jäid põhitööd samaks, kuid preprintid ei peegeldunud enam raamatute süstemaatilises kaartkataloogis vaid preprintide kataloogis. See oli erikataloog, mille põhijaotusteks olid preprinte väljaandvad teadusasutused.

Töötlusosakonnas kaardid kohandati ja liideti kataloogi.

Kataloogi redaktor pidi tagama kataloogi vastavuse nii kirje- kui järjestusreeglitele. Tema ülesanneteks oli kataloogi jooksev redigeerimine ja vahekaartide koostamine. Kollaseid keskväljega vahekaarte kasutati põhijaotiste eraldamiseks, kuhu märgiti grupi number ja NL teadusasutuse venekeelne nimetus (kollektiiv autori nimevorm). Valgeid vasakväljega vahekaarte kasutati allasutuste, alaseeriade või kronoloogiliste alljaotistena. Redaktori juures asus ka abikartoteek, mis sisaldas vahekaartide (kollase ja valge vasakväljega) ja teatmekaartide koopiaid. (Vt. ka tööjuhendit “Preprintide kataloogi koostamisest” kataloogipassi lisas). Sel perioodil töötasid preprintidega kataloogijad: Mari Tamm, Sveta Kuul, Terje Rand ja redaktorid Sirje Kliimask, Mare Vadi.

1991-2004

1.septembril 1991.a. lõpetati preprintide kataloogi täiendamine, sest antud materjal oli määratud kitsale spetsialistide ringkonnale ja TÜ raamatukogus oli see vähekasutatav. Preprintid otsustati suunata otse lugemissaali avariilule ja säilitada neid seal 5 aastat.

2002. aastal oli kataloogijatele suureks avastuseks, et preprintide kogu oli likvideeritud. Täpsed andmed kogu likvideerimise kohta puuduvad. Kuna preprintide kataloogi ei täiendatud juba alates 1991. aastast ja nüüd polnud enam ka preprintide kogu olemas, siis otsustati kataloog tõsta ajutiselt sedelkataloogide ruumi.

16. jaanuaril 2004.a.otsustati kataloogitoimkonna ja kataloogide säilitamise töögrupi koosolekul koostada preprintide kataloogile pass ja seejärel kataloogi mitte enam säilitada, sest puudus preprintide kogu.

VII. Abivahendid ja metoodilised juhendid

1. Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов. Ч. I. Вып. I, Описание книг. Москва, 1959. (koos hilisemate täiendustega)
2. Сама. Ч. I. Вып. 2, Организация алфавитного каталога. Москва, 1961.
3. Правила составления библиографического описания. Москва, 1986.
4. Общая методика предметизации и предметный каталог. Л., 1972.
5. Preprintide läbitöötamine kataloogimise osakonnas (koost. H. Riives, A. Sults). Juhend kinnitatud TÜR metoodikanõukogus 16. juunil 1972.a.
6. Preprintide töötlemise uus kord. Juhend kinnitatud TÜR metoodikanõukogus 13.juunil 1978.
7. Preprintide kataloogi koostamisest. Töötlusosakonna otsused 1979-1980.
8. Preprintide abikartoteek (NL teadusasutuste loend).

Lisa 1. Preprintide kataloogi koostamisest. Töötlusosakonna otsused 1979-1980.

Otsus: 16. jaanuaril 2004.a.otsustati kataloogitoimkonna ja kataloogide säilitamise töögrupi koosolekul koostada preprintide kataloogile pass ja seejärel kataloogi mitte enam säilitada, sest puudus preprintide kogu.

Kataloogipassi koostaja: Svetlana Kuul, sügis 2004

Toimetaja: Elsa Loorits

Pärast passi koostamist preprintide kataloog likvideeriti.

Säilitati

kataloogi juurde kuulunud abikartoteek (NL teadusasutuste loend).

I. Vahekaardid. Grupivahekaardid Gr. + nr. ja anituse venek. nrui (* kollektiivauton kmp vormi). Kollane keskvälje. Koostab redaktor.
All-anituse või alaseia vahekaardid - valged vasarvälje. Anituse (alaseia) venek. nrui. Koostab redaktor.

II. Sidekartoteek sisaldab:

1. Vahekaardide koopiad (kollane keskvälje ja valge vasarvälje). Lisaks veel vahekaardile:
  - ① kohavida näidis ja omapoolse kohavida korral viimane kanitatus järgenumber.
  - ② venek. A-kataloogi teatrukaardi pildis(ed). Koostab redaktor kohe grupi avamisel.
  - ③ märkus: "kirjed ka A", kui kaardid dbl-tud ka alf. kat. jaoks. Märkib redaktor.

2. Võõru. A-kataloogi teatrukaardide koopiad koostab võõru. A. redaktor prepüntide redaktori märgi andel, kui saabub 1. x mõni võõrkeelne prepünt.

3. VAL-i teatrukaardide koopiad. Koostab prepüntide kataloogi liitja (teatrukaardi pulitale poolele. NB! Sama teistkorda koopiat ~~sisfde~~ lüüdetakse ka alf. side-VAL-i!)

NB! S-kataloogi vahekaardile prepüntide kataloogi kohta pole viiteid vaja teha!

VAL-s prepüntide teatrukaart alati ise-sivale kaardile

III. Kaardide dubleerimine. Mõned anituste) prepüridid (mis nummerdamata, suurema mahuga...) saavad kaardi ka rmt-te alf. kat. jaoks (amult põhiküje!).

Kaarte ei dubleerita G ja S jaoks!

IV. Teatrukaarte teha: venek. A., võõru. A., VAL.

Otsused 21. VI 1979 ja 20. II 1980

Helje, Elva, Helgi,
Suje